

Dienst Regelingen
Ministerie van Economische Zaken

> Retouradres Postbus 19530 2500 CM Den Haag

Gemeente Ede
H. van Laar
Postbus 9022
6710 HK EDE

Tenfeld
cc v. Ruyter
GAN

Gemeente Ede	
- 5 DEC. 2013	
Nr.	774006
Ro	
Fds	
Kopie aan:	
Ont. bez. d.d.	

Dienst Regelingen

Postbus 19530
2500 CM Den Haag
www.drloket.nl

T 0800 - 22 333 22
F 070 - 378 61 39
ffwet@dienst-regelingen.nl

Onze referentie

Aanvraagnummer
FF/75C/2013/0220.besl.jb

Bijlagen

Datum 3 december 2013
Betreft Beslissing op uw aanvraag
Ruimtelijke ingrepen

Geachte heer Van Laar,

Naar aanleiding van uw verzoek van 17 juli 2013 en de aanvulling hierop van 5 november 2013, geregistreerd onder aanvraagnummer FF/75C/2013/0220 om een ontheffing als bedoeld in artikel 75 van de Flora- en faunawet te krijgen, deel ik u het volgende mee. Ik kan u de gevraagde ontheffing niet verlenen, omdat er geen sprake is van overtreding van verbodsbepalingen van de Flora- en faunawet. Dit houdt in dat het toegestaan is de voorgenomen werkzaamheden zonder ontheffing uit te voeren, mits de in deze brief genoemde maatregelen worden uitgevoerd. Verder in deze brief staat vermeld wat daarvoor de redenen zijn.

De aanvraag

De aanvraag heeft betrekking op de realisatie van het project "Sportpark Kastanjebos te Otterlo", gelegen aan de Hoenderloseweg ten noorden van het dorp Otterlo in de gemeente Ede, één en ander zoals is weergegeven in figuur 1 van het bij de aanvraag gevoegde rapport "Activiteitenplan bij ontheffingsaanvraag Flora- en faunawet voor sportpark Kastanjebos te Otterlo" van 2 juli 2013. Het project betreft de realisatie van Sportpark Kastanjebos, een nieuw sportpark. Het sportpark zal bestaan uit drie voetbalvelden (één kunstgrasveld en twee natuurgrasvelden), een clubhuis met kantine en kleedkamers, parkeerplaats en fietsenstalling met daarbij behorende infrastructuur, groenvoorziening en verlichting. Rondom een begroeide wal en een natuurzone. Hierbij zullen bouwwerkzaamheden en grondverzet plaatsvinden. Ontheffing wordt gevraagd van de verbodsbepalingen genoemd in de artikelen 10 en 11 van de Flora- en faunawet voor wat betreft exemplaren van de das (*Meles meles*), voor de periode van 11 augustus 2014 tot en met 10 juli 2015.

Overwegingen

Wettelijk kader

Beschermde soorten

De das is een beschermde inheemse diersoort als bedoeld in artikel 4, lid 1, onder a, van de Flora- en faunawet en is tevens opgenomen in bijlage 1, behorende bij het Besluit vrijstelling beschermde dier- en plantensoorten¹.

Verbodsbepalingen

Op grond van de artikelen 10 en 11 van de Flora- en faunawet is het verboden om nesten, holen of andere voortplantings- of vaste rust- of verblijfplaatsen van beschermde inheemse diersoorten te beschadigen, te vernielen, uit te halen, weg te nemen of te verstoren.

Voortplantings- of vaste rust- of verblijfplaatsen

Tot voortplantings- of vaste rust- of verblijfplaatsen als bedoeld in artikel 11 van de Flora- en faunawet worden locaties gerekend waarin zich kraamkolonies, paarverblijven, overwinteringsplaatsen en verblijven van groepen mannetjes bevinden, afhankelijk van de soort. Essentiële migratie- en vliegroutes en foerageergebieden die van belang zijn voor de instandhouding van een voortplantings- of vaste rust- of verblijfplaats van de soort op populatieniveau, vallen hier ook onder. Daarnaast vallen ook tijdelijke, seizoensgebonden, verblijfplaatsen (bijvoorbeeld hollen, burchten) of standplaatsen die van belang zijn voor de gunstige staat van instandhouding van een soort op populatieniveau of per exemplaar hieronder.

Afwijzing artikel 10 van de Flora- en faunawet

Er is ontheffing aangevraagd van de verbodsbepaling genoemd in artikel 10 van de Flora- en faunawet voor zover dit betreft het opzettelijk verontrusten van de das. Opzettelijke verontrusting is bij de voorziene werkzaamheden echter niet aan de orde. Indien u handelt overeenkomstig de zorgplicht genoemd in artikel 2 van de Flora- en faunawet is er geen sprake van het opzettelijk verontrusten van de beschermde soorten. Een ontheffing van de verbodsbepaling genoemd in artikel 10 van de Flora- en faunawet is derhalve niet aan de orde.

Functionaliteit van de voortplantings- of vaste rust- of verblijfplaatsen van de das

De verbodsbepalingen worden enkel overtreden als de door dit artikel beschermde voortplantings- of vaste rust- of verblijfplaatsen hun specifieke functie niet meer naar behoren kunnen vervullen. De functionaliteit van deze beschermde voortplantings- of vaste rust- of verblijfplaatsen gaat dan door het uitvoeren van de werkzaamheden achteruit of wordt (volledig) aangetast. De voortplantings- of vaste rust- of verblijfplaatsen kunnen hierdoor niet meer dezelfde functie aan de beschermde diersoorten bieden als voorheen. Onder bepaalde omstandigheden kan het zelfs zo zijn dat aantasting van een - op zich zelf niet beschermd - gebied deze functionaliteit van de beschermde voortplantings- of vaste rust- of verblijfplaats aantast en derhalve leidt tot overtreding van de verbodsbepalingen genoemd in artikel 11 van de Flora- en faunawet.

Dienst Regelingen

Datum

3 december 2013

Onze referentie

aanvraagnummer
FF/75C/2013/0220

¹ Besluit vrijstelling beschermde dier- en plantensoorten (Stb. 2000, 525), laatstelijk gewijzigd bij Stb.2012, 615.

De das is in het plangebied aangetroffen. Ten noorden van het plangebied voor het sportpark liggen twee bijburchten van een dassengroep met de hoofdburcht ten noorden daarvan. Direct in de westrand van dit plangebied ligt een in het voor- en najaar incidenteel belopen bijburcht en in de zuidrand langs het Eeskoterpad ligt een vluchtpijp. Deze horen mogelijk bij een andere dassengroep met de hoofdburcht ten zuiden van de Houtkamperweg. Alle aangetroffen hoofdburchten liggen buiten de invloedssfeer van het sportpark. Er zijn voldoende aanwijzingen gevonden in het plangebied, zoals graafsporen en uitwerpselen, die de recente aanwezigheid van de das in de buurt van aangetroffen wissels en pijpen bevestigen. Het zal dan gaan om vermoedelijk twee dassenfamilies/-groepen.

Voor zover valt na te gaan, hebben de twee dassengroepen samen alleen maar 18,7 ha percelen als agrarisch foerageergebied die echter incidenteel worden gebruikt. Het sportpark beslaat 6,2 ha van dit voor dassen niet essentieel foerageergebied. De dieren foerageren daarnaast in het bos- en natuurgebied De Hoge Veluwe. Geen van deze dassen lijkt sinds 2005 ooit de Hoenderloseweg over te zijn gestoken naar het agrarisch gebied van de Eng. Van de Hoenderloseweg zijn alleen maar verkeerslachtoffers bekend uit de jaren vóór 2005. De maïs op de Eng is in 2012 uitsluitend door een solitaire das gebruikt die van over de Apeldoornseweg (N302) komt. Deze das lijkt deel uit te maken van een derde dassengroep uit het Hoefbos.

Het plangebied heeft de functie van voortplanting- of vaste rust- of verblijfplaats, foerageergebied en migratieroute van de das. Aantasting van foerageergebieden en migratieroutes is enkel ontheffingsplichtig indien zij van groot belang zijn voor de functionaliteit van de vaste rust- of verblijfplaatsen van de betreffende soort, doordat er onvoldoende alternatieven voorhanden zijn. Zonder het nemen van mitigerende maatregelen worden door de werkzaamheden voortplantings- of vaste rust- of verblijfplaatsen van de das beschadigd, vernield en verstoord. U stelt echter de volgende maatregelen voor om de functionaliteit van de voortplantings- of vaste rust- of verblijfplaatsen van de das te waarborgen:

- Rond het sportpark wordt een begroeide wal gerealiseerd, vooral bedoeld als afscherming voor de omringende natuurwaarden. Langs de noord- en oost- en zuidkant is deze wal een wand, zodat geluiden van het sportveld minder ver doordringen in het omringende bos;
- Rond de wal wordt een zone gerealiseerd die geheel als natuurgebied wordt ingericht. Het betreft een licht geaccidenteerd terrein, met een inlands vruchtdragend plantsoen en een berijdbare grasstrook die door jongvee wordt kortgehouden;
- Bij de aanleg van de parkeerplaats wordt op de huiskavel van het agrarisch bedrijf Van Omme een halfverharding toegepast, zodat gras in sterke mate aanwezig blijft. Als scheiding tussen parkeervakken worden notenbomen en besdragende struiken toegepast;
- De 10,4 ha agrarisch gebied van de Eng dient voor de das ontsloten te worden door een faunatunnel onder de Hoenderloseweg door, met geleidende rasters langs de weg, opgaande beplanting rond de geaccidenteerde tunnelingang en tunneluitgang en ruigtestroken op de Eng;
- De werkzaamheden worden enkel uitgevoerd bij daglicht;

Dienst Regelingen

Datum

3 december 2013

Onze referentie

aanvraagnummer
FF/75C/2013/0220

- Alle verstoringfactoren van de gebruiksfase van het toekomstig sportpark, zoals licht en geluid, zullen onder de normen blijven die in de soortenstandaard voor de bescherming van dassen genoemd staan.
- De door u voorgestelde maatregelen zijn in grote lijnen voldoende.

Dienst Regelingen

Datum

3 december 2013

Onze referentie

aanvraagnummer
FF/75C/2013/0220

Om de functionaliteit van de voortplantings- of vaste rust- of verblijfplaatsen van de das te waarborgen dient u ook onderstaande maatregelen uit te voeren:

- De werkzaamheden en bovengenoemde voorschriften dienen te worden uitgevoerd onder begeleiding van een deskundige² op het gebied van das.
- U dient een ecologisch werkprotocol op te stellen met daarin bovengenoemde voorschriften. Alle betrokken partijen, met name ook de uitvoerenden op de bouw- of projectlocatie, dienen van het werkprotocol op de hoogte gesteld te worden.

Alle geconstateerde hoofd- en bijburchten, vluchtpijpen of wissels blijven behouden. Een klein gedeelte van incidenteel gebruikt foerageergebied zal voor de das niet meer beschikbaar zijn. Daarvoor in de plaats wordt rondom het sportpark nieuw, voor dassen hoogwaardiger, foerageergebied gerealiseerd. Ook zal een dassentunnel bijdragen aan de ontsluiting, waarmee na realisatie van het project vooral sprake is van een toename van foeragemogelijkheden. Desalniettemin zal de das tijdelijk ander leefgebied moeten zoeken wat betreft foerageren en migreren. In de omgeving zullen dassen voldoende tot hun beschikking hebben om de tijd te overbruggen.

Dassen blijven wel in de omgeving aanwezig, want er blijft voldoende geschikte habitat in de nabije omgeving voor de soort beschikbaar. Bovendien komt er na realisatie meer geschikt leefgebied (hoogwaardiger foerageergebied) bij. Door het uitvoeren van bovenstaande maatregelen wordt voorkomen dat er verbodsbepalingen genoemd in artikel 11 van de Flora- en faunawet overtreden worden. De functionaliteit van de voortplantings- of vaste rust- of verblijfplaatsen van de das komt niet in het geding. Een ontheffing is dan ook niet nodig.

Aanbeveling

Voorgesteld wordt om bovenop de te realiseren begroeide wal rondom het sportpark een hek te plaatsen zodat de das het sportveld niet kunnen betreden.

² Het Ministerie van Economische Zaken verstaat onder een deskundige een persoon die voor de situatie en soorten ten aanzien waarvan hij of zij gevraagd is te adviseren en/of te begeleiden, aantoonbare ervaring en kennis heeft op het gebied van soortspecifieke ecologie. De ervaring en kennis dient te zijn opgedaan doordat de deskundige:

- op HBO-, dan wel universitair niveau een opleiding heeft genoten met als zwaartepunt (Nederlandse) ecologie; en/of
- op MBO niveau een opleiding heeft afgerond met als zwaartepunt de Flora- en faunawet, soortenherkenning en zorgvuldig handelen ten opzichte van die soorten; en/of
- als ecooloog werkzaam is voor een ecologisch adviesbureau, zoals bijvoorbeeld een bureau welke is aangesloten bij het Netwerk Groene Bureaus; en/of
- zich aantoonbaar actief inzet op het gebied van de soortenbescherming en is aangesloten bij en werkzaam voor de daarvoor in Nederland bestaande organisaties (zoals bijvoorbeeld Zoogdierverseniging, RAVON, Stichting Das en Boom, Vogelbescherming Nederland, Vlinderstichting, Natuurhistorisch Genootschap, KNNV, NJN, IVN, EIS Nederland, FLORON, SOVON, STONE, Staatsbosbeheer, Natuurmonumenten, De Landschappen en Stichting Beheer Natuur en Landelijk gebied) en/of
- zich aantoonbaar actief inzet op het gebied van de soortenmonitoring en/of -bescherming.

Het verdient echter aanbeveling dit hek niet te plaatsen, maar dassen toe te staan het sportveld, indien dit niet in gebruik is, te betreden. Hiermee worden foerageermogelijkheden voor de das vergroot.

Dienst Regelingen

Datum

3 december 2013

Onze referentie

aanvraagnummer

FF/75C/2013/0220

Zorgplicht

Voor alle soorten geldt de zorgplicht ex artikel 2 van de Flora- en faunawet, die van toepassing is op zowel beschermde als onbeschermde dier- en plantensoorten, ongeacht vrijstelling of ontheffing. Op grond hiervan dient u zoveel als redelijkerwijs mogelijk is schade aan deze soorten te voorkomen.

Vogels

U dient gedurende de werkzaamheden rekening te houden met het broedseizoen van vogels. Verstoring van broedgevallen van vogels dient te worden voorkomen. Voor de in het plangebied te verwachten vogelsoorten kan dit plaatsvinden door werkzaamheden buiten de broedperiode van aanwezige soorten uit te voeren. Tevens kunnen voorbereidende maatregelen worden getroffen om te voorkomen dat vogels tot broeden kunnen komen binnen het plangebied. Ik wijs u erop dat voor het broedseizoen geen standaardperiode wordt gehanteerd in het kader van de Flora- en faunawet. Van belang is of een broedgeval aanwezig is, ongeacht de periode. Voorts wijs ik u erop dat verblijfplaatsen van vogels die hun verblijfplaats het hele jaar gebruiken jaarrond zijn beschermd. Voor het verwijderen van dergelijke verblijfplaatsen is te allen tijde een ontheffing vereist.

Besluit

Gelet op het voorgaande wijs ik uw aanvraag voor een ontheffing ex artikel 75 van de Flora- en faunawet af.

Conclusie

Dit houdt in dat het toegestaan is bovenstaande werkzaamheden zonder ontheffing uit te voeren, mits de in dit besluit genoemde maatregelen worden uitgevoerd.

Dit besluit geldt slechts voor de hierboven genoemde soort en beschreven verboden handelingen. Dit besluit geldt alleen voor de werkzaamheden die conform de aanvraag worden uitgevoerd, voor zover in dit besluit zelf niet anders is aangegeven. U dient direct contact op te nemen met Dienst Regelingen indien bij het uitvoeren van de werkzaamheden van het project andere beschermde soorten dan de genoemde worden aangetroffen of andere handelingen als beoordeeld bij dit besluit noodzakelijk zijn. Als u de maatregelen zoals genoemd in dit besluit niet uitvoert, heeft u (mogelijk) toch ontheffing van de Flora- en faunawet nodig.

Daarnaast wijs ik u erop dat als u afwijkt van de maatregelen zoals genoemd in dit besluit, zonder ontheffing of goedkeuring aan te vragen, u zeer waarschijnlijk in overtreding bent van de Flora- en faunawet. Ik kan dan door bestuursrechtelijke dwang toe te passen de strijdige situatie alsnog beëindigen. Dat kan betekenen dat een last onder dwangsom wordt opgelegd, of dat bestuursdwang wordt toegepast. Ook kunnen strafrechtelijke sancties worden opgelegd. Dit kan in uw geval betekenen dat de werkzaamheden ten behoeve van bovengenoemd project geheel of gedeeltelijk worden stilgelegd totdat weer wordt voldaan aan het bij of krachtens de Flora- en faunawet bepaalde.

U dient, zodra de datum waarop de werkzaamheden zullen aanvangen bekend is, het bijgevoegde meldingsformulier volledig in te vullen en naar Dienst Regelingen te zenden.

Bezwaar

Als u het niet eens bent met deze beslissing, kunt u binnen zes weken na verzending van deze brief een bezwaarschrift indienen. Stuur het ondertekende bezwaarschrift naar Dienst Regelingen, afdeling Recht en Rechtsbescherming, Postbus 10019, 9400 CA Assen.

Vermeld in uw bezwaarschrift in ieder geval het aanvraagnummer FF/75C/2013/0220 en de datum van de beslissing.

Op de internetsite www.drloket.nl/bezwaar vindt u meer belangrijke informatie over het indienen van een bezwaarschrift.

Meer informatie

Heeft u vragen, kijk dan op de website: www.drloket.nl. Of bel met het DR-Loket: 0800 - 22 333 22 (op werkdagen tussen 8.30 en 16.30 uur).

Met vriendelijke groet,

De Staatssecretaris van Economische Zaken,
namens deze: *b.a.*

[Handwritten signature]
ing. Wim J.B.C. Lauwerijssen
De teammanager Vergunningen Dienst Regelingen

Dienst Regelingen

Datum

3 december 2013

Onze referentie

aanvraagnummer
FF/75C/2013/0220